

Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky

Úvod

Regionální funkce knihoven, poskytované podle § 2 písm. h) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), vycházejí z účelné dělby práce a koordinace odborných činností knihoven. Zaručují občanům dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky a přispívají k vyrovnání rozdílů v kvalitě těchto služeb obyvatelům měst a malých obcí. Proto je nutné, aby byl jejich výkon celostátně koordinován.

Centrem systému knihoven je Národní knihovna České republiky, která vykonává koordinační, odborné, informační, analytické, výzkumné, standardizační, metodické a poradenské činnosti. V jejich rámci podle § 9 odst. 2 písm. g) knihovního zákona také celostátně metodicky řídí výkon regionálních funkcí a vyhodnocuje jejich plnění. V jednotlivých krajích podle § 11 odst. 3 - 4 knihovního zákona plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji krajská knihovna¹. Povinností kraje je zajistit z peněžních prostředků svého rozpočtu plnění těchto funkcí.

V návaznosti na knihovní zákon vydává Ministerstvo kultury (dále jen „ministerstvo“) metodický pokyn k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. Účelem metodického pokynu je přispět ke sjednocení postupu při výkonu regionálních funkcí knihoven a vytvoření příznivých podmínek pro poskytování podporných služeb základním knihovnám.

Obsah:

1. Vymezení pojmů
2. Cíle regionálních funkcí knihoven
3. Kritéria výběru knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí
4. Zásady pro rozdělení finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven
5. Standardy pro výkon regionálních funkcí knihoven
6. Výkaz výkonu a financování regionálních funkcí knihoven
7. Zpráva o výkonu regionálních funkcí knihoven

Příloha:

Formulář výkazu výkonu a financování regionálních funkcí

¹ Funkci krajské knihovny plní v Jihomoravském kraji Moravská zemská knihovna v Brně, zřízená Ministerstvem kultury, a na území hlavního města Prahy Městská knihovna v Praze, zřízená hlavním městem Prahou.

1. Vymezení pojmů

- 1.1 **Pověřená knihovna** je základní knihovna v kraji, zapsaná v evidenci Ministerstva kultury, která na základě smlouvy uzavřené s krajskou knihovnou plní regionální funkce v rozsahu a na území smlouvou vymezeném. Součástí této smlouvy je jmenovitý seznam obsluhovaných knihoven.
- 1.2 **Obsluhovaná knihovna** je základní knihovna, která poskytuje veřejné knihovnické a informační služby podle knihovního zákona, zapsaná v evidenci Ministerstva kultury, která uzavřela s pověřenou knihovnou smlouvu o poskytování regionálních služeb, v níž je označena jako jejich příjemce.
- 1.3 **Neprofesionální knihovna** je základní knihovna provozovaná příslušným orgánem obce s pracovním úvazkem knihovníka do 15 hodin týdně.
- 1.4 **Profesionální knihovna** je základní knihovna provozovaná příslušným orgánem obce s pracovním úvazkem knihovníka vyšším než 15 hodin týdně.

2. Cíle regionálních funkcí knihoven

1. Zajištění dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky.
2. Vyrovnání rozdílů v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí.
3. Zajištění kvality a kontinuity veřejných knihovnických a informačních služeb v návaznosti na informační potřeby uživatelů.
4. Odstranění nežádoucích diferencí v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony a kraji.
5. Účelná dělba práce a koordinace odborných činností v kraji.
6. Efektivní využití veřejných finančních prostředků.
7. Garance průběžné aktualizace knihovního fondu knihoven provozovaných obcemi.
8. Udržení odborného standardu služeb v knihovnách regionu.
9. Garance kvalifikačního růstu pracovníků knihoven (celoživotní vzdělávání).

3. Kritéria výběru knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí

Výběr knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí provádí krajská knihovna. Tato kritéria jsou stanovena s cílem zajistit odpovídající odbornou úroveň vybraných pověřených knihoven, které mají vytvořeny podmínky pro svoji činnost, které jim umožňují vykonávat regionální funkce v žádoucí kvalitě.

1. Provozovatel pověřené knihovny a obec, pokud plní funkci zřizovatele pověřené knihovny, souhlasí s tím, aby byla knihovna pověřena výkonem regionálních funkcí. Za tímto účelem vytváří prostorové, personální a finanční podmínky pro výkon regionálních funkcí a spolupráci knihoven všech typů v rámci vymezeného regionu.
2. Pověřená knihovna prokazuje vysokou odbornou úroveň své činnosti, zejména:
 - 2.1. dodržuje všechny národní standardy v oboru knihovnictví a informační vědy (např. AACR, autority a další),
 - 2.2. má k dispozici kvalitní knihovní fond včetně elektronických informačních zdrojů,
 - 2.3. má vytvořen kvalitní systém zpracování knihovních fondů a tvorby katalogů,

- 2.4. provozuje automatizovaný knihovní systém, který respektuje všeobecné a knihovnické standardy a svým pojetím je perspektivní z hlediska dlouhodobé krajské koncepce rozvoje knihovnických a informačních služeb,
 - 2.5. je schopna předávat a přebírat kvalitní bibliografické záznamy do/ze Souborného katalogu ČR CASLIN,
 - 2.6. nabízí širokou škálu knihovnických a informačních služeb: služby výpůjční, informační (má studovny nebo studijní místa), referenční, kopírovací (má vlastní kopírovací zařízení), poskytuje veřejně dostupný internet s kvalifikovanou asistencí a alespoň některé specializované služby,
 - 2.7. je schopna zajišťovat kvalitní meziknihovní výpůjční, reprografické a informační služby pro vymezený region,
 - 2.8. má vlastní webovou stránku knihovny a prezentuje na ní informace a potřebné materiály pro knihovny a jejich provozovatele ve smluvním okruhu působnosti.
3. Pověřená knihovna má odpovídající pracovní kapacity k poskytování regionálních funkcí, zejména:
 - 1.1. pro zajištění výkonu regionálních funkcí je vyčleněn zpravidla jeden pracovní úvazek,
 - 1.2. pro poskytování odborných konzultací a poradenství má zajištěnu kvalifikaci pracovníků zejména v těchto oblastech:
 - 1.1.1. ekonomika, účetnictví, pracovně právní otázky (žádosti o granty, jejich realizace a vyúčtování atd.),
 - 1.1.2. výpočetní technika a využívání informačních technologií v knihovnách (předpoklad je vzdělání pracovníka na úrovni ECDL),
 - 1.1.3. automatizované knihovnické systémy používané ve vymezeném regionu,
 - 1.1.4. akvizice, zpracování a uchování všech druhů dokumentů,
 - 1.1.5. jazykové znalosti (minimálně jeden pracovník s alespoň pasivní znalostí anglického jazyka),
 - 1.3. zajišťuje účast svých pracovníků na vzdělávání, koordinačních a poradních aktivitách v rámci kraje a na celostátních poradách k problematice regionálních funkcí.
 4. Má vytvořen informační základ pro poskytování regionálních funkcí, zejména:
 - 4.1. sleduje dění v oboru knihovnictví a informační věda a je členem elektronických konferencí „Knihovna“, „Region“ a dle potřeby i dalších speciálních elektronických konferencí,
 - 4.2. rutinně a pravidelně komunikuje prostřednictvím e-mailu,
 - 4.3. aktivně užívá internet k vyhledávání informací,
 - 4.4. má k dispozici a využívá Českou národní bibliografii,
 - 4.5. využívá informační zdroje ze všech národních licencí, nabízí je uživatelům a propaguje je.
 5. Má zajištěny specifické provozní podmínky pro výkon regionálních funkcí a podílí se na jejich vytváření:
 - 5.1. má k dispozici skladové kapacity pro výměnný fond,
 - 5.2. má zajištěnu dopravu pro potřeby výkonu regionálních funkcí (rozvoz knihovního fondu).

Minimální počet obsluhovaných knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje v rámci vymezeného regionu služby, stanoví krajská knihovna. Vychází přitom z charakteru

regionu, celkového počtu knihoven, kvality a dostupnosti knihovnických a informačních služeb na daném území.

4. Zásady pro rozdělení finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven

1. Finanční prostředky na výkon regionálních funkcí knihoven lze poskytnout provozovateli krajské knihovny z rozpočtu kraje do rozpočtu příspěvkové organizace kraje (krajské knihovny) nebo provozovateli pověřené knihovny v kraji, na kterou byl výkon regionálních funkcí přenesen, z rozpočtu kraje do rozpočtu obce.
2. Provozovateli pověřené knihovny lze tyto finanční prostředky poskytnout pouze na činnosti vymezené ve smlouvě o přenesení regionálních funkcí².
3. Výši finančních prostředků na zajištění regionálních funkcí knihoven v příslušném kraji a její další rozdělení každoročně navrhuje krajská knihovna ve spolupráci s příslušným orgánem kraje, po projednání s pověřenými knihovnami.
4. Při rozdělení finančních prostředků na zajištění regionálních funkcí knihoven se vychází z rozsahu a obsahu regionálních funkcí, které pověřené knihovny vykonávají. Přihlíží se k regionálním rozdílům a cílům stanoveným koncepcí rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb v kraji.
5. Prioritní oblasti poskytování finančních prostředků na zajištění regionálních funkcí knihoven stanoví krajská knihovna po projednání s pověřenými knihovnami.
6. Pokud není rozhodnuto jinak nebo pokud nedojde k dohodě, rozdělí kraj finanční prostředky určené na zajištění regionálních funkcí knihoven na svém území takto:
 - 6.1. Z celkových finančních prostředků se odečte částka pro krajskou knihovnu na regionální funkce vykonávané v krajském měřítku (poradenská a konzultační činnost, krajská statistika knihovnických činností, vzdělávání knihovníků), a to ve výši nákladů na regionální funkce vykonávané v krajském měřítku v předchozím kalendářním roce, zvýšené o náklady nebo snižené o úspory vzniklé vnějšími vlivy.
 - 6.2. Po odečtení částky podle 6.1 se postupuje následovně:

Z částky, která představuje 55% zůstatku finančních prostředků určených na zajištění regionálních funkcí, se stanoví průměrná částka připadající na jednoho obyvatele kraje, přičemž se pro účely výpočtu odečte od celkového počtu obyvatel v kraji počet obyvatel krajského města kromě obyvatel integrovaných částí (tj. těch, v nichž pracuje pobočka městské knihovny, splňující kritéria neprofesionální knihovny). Každé pověřené knihovně přísluší finanční prostředky, které jsou násobkem počtu obyvatel území, na kterém zajišťuje regionální funkce, a stanovené průměrné částky na jednoho obyvatele kraje.

Z částky, která představuje 45 % zůstatku finančních prostředků určených na zajištění regionálních funkcí, se stanoví průměrná částka připadající na jednu základní knihovnu provozovanou obcí (včetně poboček) v kraji. Každé pověřené knihovně přísluší finanční prostředky, které jsou násobkem počtu základních knihoven provozovaných obcí (včetně poboček) na území, na kterém zajišťuje regionální funkce, a stanovené průměrné částky na jednu základní knihovnu provozovanou obcí v kraji.
 - 6.3. Krajské knihovně, která vykonává regionální funkce také v konkrétním regionu, aniž by v něm pověřila výkonem regionálních funkcí další knihovnu, náleží nad rámec částky stanovené podle 6.1 také finanční prostředky, vypočtené pro daný region podle 6.2.

² Zákon č. 257/2001 Sb., § 11, odst. 4: Smlouva o přenesení regionálních funkcí na vybrané základní knihovny musí mít písemnou formu.

- 6.4. Krajská nebo pověřená knihovna může v rámci výkonu regionálních funkcí knihoven zajistit vybrané konkrétní služby (např. nákup, zpracování knihovních fondů nakoupených z prostředků obce, revizi knihovních fondů, konzultaci, distribuci výměnných fondů apod.) formou objednávky těchto služeb u jiné profesionální knihovny v kraji.

5. Standardy pro výkon regionálních funkcí knihoven

Pro zajištění rovnoměrného výkonu regionálních funkcí v systému knihoven³ se vyhláší standard jednotlivých druhů služeb, jimiž jsou regionální funkce naplňovány. Standard upravuje kvalitativní a kvantitativní parametry výkonu těchto služeb. Při jeho aplikaci se přihlíží ke konkrétním podmínkám a specifickým jednotlivých krajů a jejich regionů. Standard představuje soubor nároků na způsob a úroveň poskytování služeb, jimiž jsou naplňovány regionální funkce krajskými a pověřenými knihovnami:

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbor
2. Statistika knihovnických činností
3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady
4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce
5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů
6. Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce
7. Servis automatizovaného knihovního systému

Kromě regionálních funkcí vymezených tímto standardem vykonává krajská knihovna a jí pověřené knihovny další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb.

Použité zkratky:

MK - Ministerstvo kultury

NK ČR – Národní knihovna ČR

KK - krajská knihovna

PK – pověřená knihovna

NIPOS – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

KF – knihovní fond

VF – výměnný (knihovní) fond

AKS – automatizovaný knihovní systém

AACR – Anglo-americká katalogizační pravidla

k.j. – knihovní jednotky

CASLIN – Česká a slovenská knihovní a informační síť

ECDL – Evropská počítačová licence

³ Pokud je použit termín „knihovna“, vztahuje se toto označení na všechny knihovny evidované u MK podle zákona č. 257/2001 Sb.

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbor

Název služby	Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbor
Strategický cíl	Podpora zajištění všestranné kvality a rozvoje knihovnických a informačních služeb v knihovnách kraje
Charakteristika činnosti	Poskytování odborných konzultací, rad a referencí, včetně metodických návštěv, a to ze všech oblastí knihovnické a informační činnosti a oblastí souvisejících s poskytováním veřejných knihovnických a informačních služeb, provozováním knihovny a nezbytných podpůrných činností. Praktická pomoc při řešení odborných problémů (především knihovnám malých obcí). Zpracovávání projektů, analýz, koncepcí a plánů ⁴
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Knihovny na území kraje, jejich provozovatelé a zřizovatelé
Periodicita	Průběžně, metodická návštěva minimálně 1x ročně v každé obsluhované knihovně provozované obcí v kraji
Termíny	Dle plánu i aktuální potřeby
Poznámky	Jednou z forem poradenské a konzultační služby v rámci výkonu regionálních funkcí může být i vydávání zpravodaje (včetně příslušných finančních nákladů)

⁴ Např.: budování knihovnických a informačních fondů, statistiky, služby uživatelům, zavádění ICT, zpracování projektů předkládaných do výběrových řízení dotačních programů, pomoc při zpracování plánů, rozborů, koncepcí, základních norem knihovny, využívání MS, souborných katalogů a elektronických zdrojů, pomoc při řešení problematiky legislativní, ekonomicko-hospodářské, provozní, stavební atd.

2. Statistika knihovnických činností

Název služby	Statistika knihovnických činností
Strategický cíl	Včasné shromáždění úplných statistických údajů o činnosti obsluhovaných knihoven v kraji, jejich zpracování, vyhodnocení a využívání výsledků
Charakteristika činnosti	Metodická i praktická pomoc obsluhovaným knihovnám v kraji při zpracování statistických výkazů, sběr dat ze zpravodajských jednotek (základních knihoven), kontrola dat a jejich zpracování (uložení, sumarizace, analýza a další vyhodnocení), využívání výsledků
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Obsluhované knihovny v kraji, pověřené knihovny, krajská knihovna, zřizovatelé uvedených knihoven, NIPOS, NK ČR, MK
Periodicita	1x ročně výkazy, průběžně využití
Termíny	leden, únor, březen zpracování výkazů a sumářů, průběžně využití

3. Vzdělávání knihovníků, semináře, porady

Název služby	Vzdělávání knihovníků, semináře a porady
Strategický cíl	Zajištění celoživotního vzdělávání knihovníků a jejich informovanosti o aktuálním vývoji oboru jako podmínky vzájemné spolupráce a koordinace knihoven
Charakteristika činnosti	Vzdělávací akce, koordinační porady
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Pracovníci knihoven na území kraje
Periodicita	4x ročně porada ředitelů/pracovníků pověřených knihoven 2x ročně porady knihovníků profesionálních obsluhovaných knihoven Další vzdělávací akce (semináře, školení aj.) zajišťující nabídku odborného vzdělávání v rozsahu 30 hodin všem knihovníkům profesionálních a v rozsahu 8 hodin všem knihovníkům neprofesionálních knihoven v kraji. Objem vzdělávacích akcí pro pracovníky odborných knihoven není specifikován.
Termíny	Dle plánu vzdělávání stanoveného krajskou a pověřenou knihovnou
Úprava dotace s ohledem na počet obyvatel, počet obcí a rozlohu regionu	Dosáhnout cílového stavu, kdy každý profesionální pracovník v kraji absolvuje 30 hodin a neprofesionální pracovník 8 hodin odborného vzdělávání ročně bez ohledu na místo vzdělávání (KK, PK, NK ČR...)
Jiná měřítka	Počet profesionálních a neprofesionálních pracovníků knihoven obcí a měst kraje

4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Název služby	Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce
Strategický cíl	Zajištění kvalitních, aktuálních a odborně zpracovaných knihovních fondů a jejich efektivního využití v obsluhovaných knihovnách v kraji
Charakteristika činnosti	Akvizice, katalogizace a technická úprava výměnného fondu, tvorba souborů, jejich distribuce do knihoven, evidence pohybu výměnného fondu
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Obsluhované knihovny, které o tuto službu požádají
Periodicita	Minimálně 2x ročně 1 soubor s minimálně 30 svazky
Jiná měřítka	Minimální roční přírůstek výměnného fondu 1 500 v l PK ⁵ , která obsluhuje 80 knihoven
Termín	Průběžně

⁵ Průměrný přírůstek VF v roce 2001 činil na 1 PK je 1784 k.j.

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Název služby	Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů
Strategický cíl	Zajištění revize a aktualizace knihovních fondů v obsluhovaných knihovnách v kraji podle vyhlášky č. 88/2002 Sb.
Charakteristika činnosti	Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů v obsluhovaných knihovnách, tj. při fyzické revizi, obsahové prověrce, dohledávkách, opravách, aktualizaci knihovního katalogu a dalších evidencí, zpracování protokolů o výsledku revize
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Neprofesionální knihovny a knihovny s pracovním úvazkem nejvýše 1,0 v kraji
Periodicita	1x za 5 let – na vyžádání
Termíny	Dle plánu, zpracovaného na základě žádostí provozovatelů knihoven o revize

6. Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce

Název služby	Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce		
Strategický cíl	Zajištění kvalitní akvizice a zpracování knihovních fondů. Motivace ke zvyšování objemu doplňování knihovních fondů a/nebo k zajištění finanční spoluúčasti provozovatelů (obcí) při tvorbě výměnných knihovních fondů		
Charakteristika činnosti	Akvizice, katalogizace a technická úprava knihovního fondu, jeho distribuce do knihoven, provádění odpisů		
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny		
Okruh příjemců	Knihovny regionu, které na tuto službu uzavřely smlouvu s pověřenou knihovnou		
Periodicita	Dodávání zpracovaných knihovních fondů pověřenou knihovnou minimálně 1x za čtvrtletí ⁶		
Termíny	Průběžně		
Základní parametry	Průměrná velikost obce (počet obyv.)	Průměrný počet zpracovaných svazků ročně ⁷	Úvazek (na 1 knihovnu) ⁸
	500	30	0,01
Úprava úvazku s ohledem na velikost (počet obyvatel), obce, resp. počet zpracovaných svazků	Rozhodující je počet zpracovaných svazků. Při zvýšení, resp. snížení počtu zpracovaných svazků je nutné přiměřeně zvýšit (snížit) velikost úvazku		
Jiná měřítko	Minimální příspěvek provozovatele (obce) činí 10,- Kč na 1 obyvatele		
Poznámky	Komplexní nákup a zpracování knihovních fondů jsou realizovány na základě smluvních vztahů s provozovateli (obcemi). Knihovní fondy jsou majetkem provozovatelů (obcí), kteří si tuto službu smluvili a poskytli na ni finanční částky.		

⁶ Při větším objemu zpracovaných knih se doporučuje častější distribuce, např. 1x měsíčně

⁷ Průměrný počet svazků vypočítán: předpokládaná výše finančních prostředků: průměrná cena knihy (5000:165 = 30)

⁸ Při průměrné velikosti okresu 80 knihoven a minim. standardu 30 svazků pro 1 knihovnu (na rok) = 2400 zpracovaných svazků = 0,8 pracovního úvazku. Vychází z dlouhodobého sledování praxe elektronického zpracování dokumentů. V rámci úvazku 0,8 se předpokládá i odpisování v elektronickém systému zpracování dokumentů.

7. Servis automatizovaného knihovního systému (AKS)

Název služby	Servis AKS využívaného pro výkon regionálních funkcí
Strategický cíl	Zajištění servisních služeb pro obsluhované knihovny kraje, zvýšení racionalizace jejich služeb
Charakteristika činnosti	Zajištění servisních služeb AKS v částech, které jsou využívány k plnění regionálních funkcí (katalogizace, revize knihovních fondů a automatizované agendy výměnných souborů). Zaškolení pracovníků při práci s příslušnými moduly. Roční údržba, případně upgrade
Poskytovatel služby	Krajská knihovna, pověřené knihovny
Okruh příjemců	Pověřené i obsluhované knihovny na území kraje
Periodicita	Průběžně
Termíny	Dle plánu a aktuální potřeby
Jiná měřítka	Finanční prostředky lze poskytnout pouze knihovnám používajícím AKS, který splňuje knihovnické a technické standardy
Poznámky	Provádění základních servisních služeb knihovnického software je uskutečňováno na základě smluvních vztahů

6. Výkaz výkonu a financování regionálních funkcí knihoven

1. Krajská knihovna a knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí vyplní jedenkrát ročně ke dni 31. 12. výkaz o výkonu a financování regionálních funkcí. Formulář výkazu včetně vysvětlení pojmů viz příloha. V jednotlivých rubrikách výkazu se uvádí prostá čísla bez čárek, teček a písmen.
2. Krajská knihovna zpracovává krajský sumář výkazu, který je nedílnou součástí výroční zprávy o výkonu regionálních funkcí knihoven v kraji.
3. Vyplněné formuláře jednotlivých výkazů a krajský sumář v elektronické formě v tabulkovém procesoru Excel odešle krajská knihovna za všechny knihovny vykonávající regionální funkce v termínu do 15. 3. následujícího roku Knihovnickému institutu Národní knihovny ČR a odboru kultury příslušného krajského úřadu.

7. Zpráva o výkonu regionálních funkcí knihoven

1. Krajská knihovna ve spolupráci s pověřenými knihovnami zpracovává výroční zprávu o výkonu regionálních funkcí v příslušném kraji.
2. Výroční zpráva zahrnuje komplexní hodnocení výkonu regionálních funkcí ke dni 31. 12. a porovnání jejich plnění podle standardů regionálních funkcí knihoven.
3. Krajská knihovna zašle výroční zprávu v termínu do 15. 3. následujícího roku Knihovnickému institutu Národní knihovny ČR a odboru kultury příslušného krajského úřadu.
4. Výroční zpráva je do 31. 3. následujícího roku zveřejněna na webové stránce krajské knihovny.
5. Doporučená osnova výroční zprávy:
 - a. Cíle regionálních funkcí v daném roce (formulovány v krajské koncepci regionálních funkcí, v písemných smlouvách o pověření výkonem regionálních funkcí, příp. se uvádí plánované základní kvantitativní parametry)
 - b. Hodnocení jednotlivých regionálních funkcí – poradenská a konzultační činnost, statistika, vzdělávání, tvorba výměnného fondu, další regionální funkce (krajský sumář tabulky Výkaz výkonu regionálních funkcí s příslušným komentářem včetně kopií výkazů jednotlivých pověřených knihoven, porovnání se standardy, krajskou koncepcí výkonu regionálních funkcí, stanovenými cíli, zhodnocení podílu krajské knihovny a jednotlivých pověřených knihoven, zjištěné problémy výkonu jednotlivých regionálních funkcí atd.)
 - c. Hodnocení financování regionálních funkcí
 - d. Výkaz výkonu a financování regionálních funkcí je nedílnou součástí výroční zprávy.

Národní knihovna ČR zpracuje v termínu do 30. 6. následujícího roku celkovou zprávu o výkonu regionálních funkcí knihoven v rámci České republiky. Zprávu zašle Ministerstvu kultury, všem krajům, krajským knihovnám a zveřejní ji na svých webových stránkách.

V Praze dne 12. 1. 2005

Blanka Čermáková, DiS.
ředitelka odboru umění a knihoven

Příloha: Formulář výkazu výkonu a financování regionálních funkcí

0	Výkaz výkonu regionálních funkcí knihoven	
1	Kraj	Rok
2	Název knihovny	
3	Počet pracovníků zajišťujících RF	
4	Počet obsluhovaných knihoven	
5	Poradenská a konzultační činnost	
6	počet obslužených knihoven	
7	počet poskytnutých konzultací	
8	počet metodických návštěv	
9	Statistika knihovnických činností KULT(MK) V 12- 01	
10	počet obslužených knihoven	
11	počet zpracovaných statistických výkazů	
12	Vzdělávání knihovníků, semináře	
13	počet obslužených knihoven	
14	počet všech vzdělávacích akcí	
15	z toho : počet akcí v rámci RF	
16	počet všech účastníků	
17	z toho : počet účastníků akcí v rámci RF	
18	počet všech vyučovacích hodin	
19	z toho : počet vyučovacích hodin v rámci RF	
20	Porady	
21	počet obslužených knihoven	
22	počet akcí	
23	počet účastníků	
24	Pomoc při revizi a aktualizaci KF	
25	počet obslužených knihoven	
26	počet revidovaných k.j.	
27	počet revidovaných knihoven	
28	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí)	
29	počet obslužených knihoven	
30	počet knihovních jednotek	
31	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí)	
32	počet obslužených knihoven	
33	počet zpracovaných knihovních jednotek	
34	Výměnný fond	
35	stav výměnného fondu k 31.12.	
36	roční přírůstek VF	
37	zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	
38	zakoupeno z finančních prostředků obce	
39	zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	
40	Cirkulace VF	
41	počet obslužených knihoven	
42	počet expedovaných souborů	
43	počet svazků v souborech	
44	Servis výpočetní techniky	
45	počet obslužených knihoven	
46	počet akcí	
47	Doprava v rámci výkonu RF	
48	počet obslužených knihoven	
49	počet ujetých km	

50	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven (z finančních prostředků kraje)	
51	Kraj	Rok
52	Název knihovny	
53	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	
54	z toho : nákup knihovního fondu	
55	z toho : nákup DDHM	
56	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	
57	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	
58	Cestovné (číslo účtu 512)	
59	Ostatní služby (číslo účtu 518)	
60	z toho : doprava	
61	z toho : servis výpočetní techniky	
62	z toho : nákup licence na el. zdroje	
63	z toho : nákup knihovnických služeb	
64	Mzdové náklady (číslo účtu 521) (ř. 65,66)	
65	z toho : platy zaměstnanců	
66	z toho : ostatní osobní náklady	
67	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	
68	Sociální náklady (číslo účtu 527 a 528)	
69	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	
70	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 53, 56 - 59, 64,67 - 69)	
71	Provozní náklady celkem (součet ř. 53,56 - 59, 64,67 - 70)	
72	Investiční náklady	
73	Náklady celkem (součet ř. 71 a 72)	
74		
75	Přidělené finanční prostředky	
76	Vráceno	
77		
78		
79		
80	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní prostředky obce, další zdroje, sponzorské dary)	
81	Náklady za rok	
82	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	
83	z toho : platy zaměstnanců	
84	z toho : ostatní osobní náklady	
85	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	
86	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 82 - 85)	
87	Provozní náklady celkem (součet ř. 82 - 86)	
88	Investiční náklady	
89	Náklady celkem (součet ř. 87- 88)	

DEFINICE položek výkazu

Počet obsluhovaných knihoven = knihovny, se kterými pověřená knihovna uzavřela smlouvu o poskytování služeb v rámci výkonu regionálních funkcí, nebo knihovny uvedené na seznamu, který tvoří nedílnou součást smlouvy mezi krajskou knihovnou a pověřenou knihovnou. Jedná se zejména o knihovny provozované obcemi. Krajská knihovna uvede údaj, který je součtem všech obsluhovaných knihoven v rámci kraje.

Počet obsloužených knihoven = knihovny nebo její pobočky, kterým byla ve sledovaném období poskytnuta určitá služba v rámci výkonu regionálních funkcí krajskou nebo pověřenou knihovnou. (Např. zúčastní-li se zaměstnanci městské či vysokoškolské knihovny jednoho nebo více odborných seminářů pořádaných v rámci výkonu regionálních funkcí, zaznamenává se tato knihovna jako jedna obsloužená knihovna. Obdobně se postupuje u každé služby zvlášť.)

Počet pracovníků zajišťujících RF = uvádí se celoroční průměrný přepočtený počet zaměstnanců, kteří zajišťují výkon regionálních funkcí. Průměrná délka měsíční pracovní doby je 174 hodin. Uvádí se pouze počet pracovníků, jejichž mzdy jsou hrazeny výhradně z finančních prostředků na zajištění regionálních funkcí.

Poskytnutá konzultace = vykazují se pouze konzultace a jiné poradenské činnosti, které se poskytují knihovnám nebo jejich zaměstnancům a které si vyžádají alespoň 0,5 hodiny pracovního času nezávisle na tom, zda jsou poskytovány ústně či písemně. Nezahrnují se konzultace poskytované běžným uživatelům knihovny nebo vlastním zaměstnancům.

Metodická návštěva = konzultace a jiná poradenská činnost, která je poskytnuta přímo v pověřené nebo obsluhované knihovně a je spojena s výjezdem pracovníka z krajské nebo pověřené knihovny. Konzultace poskytnuté při metodické návštěvě se již nezapočítávají do běžných konzultací (viz výše.)

Vzdělávání knihovníků, semináře = pokud je seminář či jiná vzdělávací aktivita koncipována jako vícedenní, vždy se zaznamenává pouze jedenkrát, ale odliší se počtem vyučovacích hodin.

Výměnný fond = účelově budovaný knihovní fond, který je formou výměnných souborů zapůjčován obsluhovaným knihovnám. Zahrnuje knihovní fond budovaný z finančních prostředků kraje na regionální funkce popřípadě z finančních prostředků, které za tímto účelem krajské knihovně a pověřeným knihovnám poskytují provozovatelé (obce) a z jiných zdrojů (dary apod.).